

Zekerheid in vraag en aanbod

De komende weken en maanden staan heel wat energiebijeenoemkomsten op de internationale politieke agenda. Bijeenkomsten in het kader van de EU (discussie van de Raad over het nieuwe *green paper*), Internationaal Energie Forum (IEF), G8, OPEC en bilaterale bijeenkomsten waar energie hoog op de agenda staat.

Deze politieke bijeenkomsten hebben gemeen dat zij momenteel zekerheid als belangrijkste thema op de agenda hebben; zekerheid van de vraag voor producerende landen, die, als we de IEA-scenario's serieus nemen, voor grote investeringen staan om de productiecapaciteit van olie en gas te verhogen; en, zekerheid van het aanbod voor consumerende landen, die, op grond van diezelfde IEA-scena-

Door
Coby van
der Linde

rio's, voor grote investeringen staan om de afhankelijkheid van (geïmporteerde) olie en gas te verminderen. Er staan enorme economische en politieke belangen op het spel en de kans is daarom groot dat er niet veel uit deze internationale ontmoetingen komt zolang de machtsverhoudingen niet duidelijk uitgekristalliseerd zijn.

Politieke schijntegenstellingen

Des te interessanter zijn de minder politieke bijeenkomsten waar experts uit de overheid, bedrijfsleven en wetenschap bij elkaar komen om dezelfde agenda te bespreken. Wat opvalt aan dit soort bijeenkomsten is dat de tegenstellingen tussen producenten en consumenten veel minder scherp zijn, de aandacht voor verschillende belangen groter en de oplossingsrichting

veel pragmatischer. Het grappige is dat de deelnemers vaak indirect betrokken zijn bij de grote politieke bijeenkomsten via hun nationale regeringen, maar daar hun expertise en oplossingsrichtingen in de dynamiek van politiek met een grote 'P' zien verdwijnen. Het is dus belangrijk dat de resultaten van de minder politieke conferenties beter onder de aandacht worden gebracht, temeer omdat het helpt eventuele politieke schijntegenstellingen in de grote politieke evenementen te onthullen.

Nederland is in de gelukkige omstandigheid dat binnenkort de wereld gasconferentie van de International Gas Union (IGU) plaatsvindt in Amsterdam. Op deze conferentie, die van 5 tot 9 juni aanstaande plaatsvindt, zullen naar verwachting ongeveer 5.000 delegatieleden van gedachten wisselen over allerlei aspecten van de ontwikkelingen in de gasindustrie. De belangrijkste thema's van de conferentie, de rol van gas in de opwekking van elektriciteit, regulering van gasmarkten en de rol van gas in een duurzaam energiesysteem, zijn de afgelopen drie jaar onder Nederlands voorzitterschap voorbereid. Daarnaast zijn er nog vele andere onderwerpen die tijdens de conferentie worden besproken en die zowel de internationalisering van de gasindustrie en de technologische vorderingen van de hele waardeketen van gas reflecteren. De actualiteit van enkele van de onderwerpen is evident.

Het bijzondere van deze conferentie is dat de IGU veelal bestaat uit vertegenwoordigers van nationale gasassociaties als ook uit vertegenwoordigers van (internationale) private en staatsondernemingen uit zowel producerende als consumerende landen. Door de internationalisering van de gasindustrie is het belang van dit soort organisaties als internationaal platform toegenomen, temeer daar door de verknoping van markten besluiten over marktinrichting, investeringsklimaat en de behartiging van publieke belangen grensoverschrijdend zijn geworden. Het al lang bestaande netwerk van gasindustrieën biedt zich aan als een belangrijke bron van informatie en als gesprekspartner voor overheden.

Het creëren van zekerheid van vraag en aanbod zal ongetwijfeld ook onderwerp van gesprek zijn, al was het maar omdat de uitgenodigde politici dit onderwerp zonder twijfel zullen aansnijden. Jammer is dat politici vaak maar kort aanwezig zijn op dergelijke conferenties en daarom de discussies moeten missen hoe een dergelijke groep van vertegenwoordigers uit de gasindustrie een aantal van de problemen tegemoet zou treden. Daarbij zij niet gezegd dat politici alle antwoorden op energiegebied van deze doelgroep aangereikt zullen krijgen, immers zij vertegenwoordigen ook de eigen gasbelangen, maar wellicht dat een scherper zicht op de 'do's and don'ts' en de 'modus operandi' in verschillende landen, een belangrijk inzicht geeft in de (on)mogelijkheden van het eigen beleid.

Gas(t)land

Begin juni is veel gaskennis en -kunde verzameld in Amsterdam en zullen de resultaten van drie jaar

studie en voorbereiding worden gepresenteerd. De soort van zekerheid die producerende en consumerende landen nu op het hoogste niveau zoeken, zal echter ook hier niet gevonden worden. Het is eerder te verwachten dat er inzichten naar voren worden gebracht over hoe het beste kan worden omgegaan met de onzekerheden van de internationale gaspolitiek en -economie, zodat risico's tot de juiste proporties worden teruggebracht. In deze opwindende tijden is het mooi dat Nederland gas(t)land is voor een dergelijke conferentie. ■

Coby van der Linde is hoofd van het Clingendael International Energy Programme, hoogleraar Geopolitiek en Energiemanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen en lid van de Algemene Energieraad.

De conferentie Energieveiligheid van de G8 op 13 maart te Moskou